

Специфіка формування малоповерхових житлових будівель

Анотація

У статті розглядаються об'ємно-просторові рішення, рельєф як формоутворюючий засіб індивідуальних житлових будинків, стилістичні особливості та принципи формування малоповерхових житлових будинків.

Ключові слова: *ІЖБПК (індивідуальний житловий будинок підвищеної комфортності), категорія, лофт, таунхаус, бунгало, котедж, ландшафт, зона.*

Abstract

The article deals with the spatial-spatial solution, the relief as a formative tool of individual residential buildings, stylistic features and principles of forming low-rise residential buildings.

Keywords: *IRHHC (individual residential home of high comfort), category, loft, townhouse, bungalow, cottage, landscape, zone.*

Вступ

У сучасній практиці основним типом житлового будинку є квартирні будинки різної поверховості. Житло – надзвичайно різноманітне поняття. Це і сільські будинки, в тому числі традиційні і котеджі для забудови передмість і невеликих населених місць, і багатоповерхові будинки для будівництва в серці великого міста. Малоповерхові будинки високої щільності забудови успішно конкурують з житловими багатоповерховими будинками.

Малоповерхове житло ХХІ століття – це переважно індивідуальний житловий будинок підвищеної комфортності із земельною ділянкою, розташованою за містом або в системі з розвиненою міською інфраструктурою. Зростаючі вимоги до елітного житла призвели до того, що сьогодні типологічна характеристика сучасних індивідуальний житловий будинок підвищеної комфортності досить різноманітна. Критерії їх диференціації залежать від: соціального статусу, займаної площі будинку і ділянки, рівня комфортності, характеру організації з природним середовищем та ін.

Слід зазначити, що в залежності від розміру і місця розташування найбільш поширеними типами індивідуальний житловий будинок підвищеної комфортності в Україні в ХХІ ст. є вілла, особняк, котедж і одноповерховий житловий будинок. Всі вони активно включають елементи природного оточення в якості різних рекреаційних просторів або малого саду.

Залежно від ландшафту елементи житлового будинку мають не однакове значення – від домінуючого над великими територіями до підлеглого, з обмеженими зв'язками з оточенням. У цьому випадку пошук гармонійного архітектурного образу будинку слід поєднувати з ретельним урахуванням типу природного ландшафту – лісового, степового, надрічкового, гірського та ін. Характер взаємозв'язку будинку і ландшафту залежить від поєднання їх просторових форм, які характеризуються: величиною, геометричним видом, фактурою, коліром, положенням в просторі.

Головним елементом, що забезпечує зв'язок природного середовища з об'ємом будівлі, є малий сад. Він являє собою відкритий архітектурноландшафтний простір з чіткими кордонами. Зонування території малого саду, що відповідає сучасним вимогам, має бути чітким.

Вибір характеру організації об'ємно-просторової структури будинків залежить від їх типології, специфіки, соціально-демографічної орієнтації, природно-кліматичних умов, національних особливостей, місцевих архітектурно-історичних традицій, естетичних уподобань людини та ін.

Застосування системного підходу до формування сучасного житла передбачає проходження в його будівництві таких принципів: принцип ергономіки, принцип природної інтеграції, принцип структурного формоутворення, принцип екологічної комфортності, принцип естетичної унікальності.

Основна частина

ІЖБПК категорії 3* повинні бути органічно вписані в середовище, відповідати певному архітектурному стилю із застосуванням широкого спектру сучасних будівельних технологій і матеріалів. Приміщення (кухня-вітальня $\geq 24 \text{ м}^2$, спальні на кілька людей, сауна, ванна або душ, туалет) обладнані якісною технікою середньої вартості з використанням декоративного оздоблення. Обов'язкова наявність резервної системи водопостачання.

ІЖБПК категорії 4* повинні бути вписані в навколишнє середовище, відповідати певному чітко вираженому архітектурному стилю. Інтер'єри – відповідно до єдиного стилю дизайн-проекту. Склад приміщень будинку включає кухню-вітальню, кілька спалень і с/в на першому і другому поверхах, сауну з окремою кімнатою і гардеробом, басейн, камінний зал. Висота стелі $\geq 3,3 \text{ м}$. Використання дорогих будівельних матеріалів, меблів і обладнання.

ІЖБПК категорії 5* виконані за винятковим дизайн-проектом. Склад приміщень передбачає наявність кухні-вітальні, декількох спалень, камінного і спортивного залу, робочого кабінету та ін. Висота стелі $\geq 3,6 \text{ м}$. Приміщення декоровані авторськими роботами. Використання дорогих матеріалів, наявність сигналізації або контролю безпеки, пункту дистанційного керування всіх джерел світла. У системах опалення – термостат для регулювання температури та підігріву підлоги в будинку. Дані будівлі найбільш точно відповідають завданням проектування елітного житла.

З урахуванням якісних типологічних характеристик індивідуальний житловий будинок підвищеної комфортності в ХХІ ст. мають наступну диференціацію:

- Резиденція – дуже дорогий з підвищеними зручностями житловий будинок площею понад 1000 м^2 з великою земельною ділянкою, розташованою в престижному районі міста та приміській зоні.
- Сучасна вілла – 1–3 поверхова будівля або група будинків з елементами певного стилю, що включає житлові споруди, господарські будівлі та малі архітектурні форми.
- Поряд з віллами до ІЖБПК відносяться особняки. Особняк – переважно міський, дорогий комфортабельний будинок в декількох рівнях правильної Г або П подібної форми з індивідуальним планувальним та архітектурнохудожнім рішенням інтер'єрних і екстер'єрних просторів.
- Котедж – невеликий облаштований двохповерховий житловий будинок з раціональним плануванням і нормуванням площ приміщень за будівельними нормами.

Дослідження сучасного досвіду проектування визначило прийоми включення ІЖБПК в структуру ландшафту: а) домінування будинку в ландшафті засобами особливостей форми, маси, кольору, фактури і т. п.; б) нейтральне співвідношення будинку і природного ландшафту; в) органічне включення архітектурного об'єму будинку в структуру рельєфу з підпорядкуванням природному ландшафту.

Визначено, що таке екологічно комфортне житлове середовище в сучасних умовах повинно формуватися з використанням раціональних прийомів архітектурного формоутворення, спрямованих на організацію стійкого зв'язку об'єму будівлі і природи:

– нетрадиційне рішення житлового будинку з інтегрованим взаємозв'язком інтер'єрних і екстер'єрних просторів;

– поєднання геометричних об'ємів та їх трансформація;

– органічне включення об'єму будинку в структуру ландшафту;

- імітація антропогенних і природних форм;
- оригінальне архітектурно-планувальне рішення житлового будинку з метою локалізації простору з використанням елементів зеленої архітектури.

Принцип ергономічності передбачає формування житлового середовища, відповідного параметрам поняття функціонального, екологічного та психологічного комфорту.

Принцип природної інтеграції спрямований на досягнення екологічної стійкості будинку за допомогою здійснення таких природоохоронних заходів, як виявлення унікальних елементів ландшафту, визначення територій для розміщення будинку шляхом дослідження їх природних особливостей, зниження ступеня видозміни ландшафтів архітектурними засобами та ін.

Принцип структурного формоутворення дозволяє поліпшити здійснення основних процесів життєдіяльності людей у будинку. Функціональна структура будь-якого житлового утворення в процесі розвитку потребує постійного оновлення.

Принцип екологічної комфортності дозволяє за допомогою використання архітектурно-планувальних засобів забезпечити екологічну рівновагу між природою та архітектурою. З цією метою необхідно забезпечити постійне регулювання мікрокліматичних показників в будівлі і знизити ступінь її негативного впливу на природу.

Висновки

В ході дослідження було вирішено важливе завдання : формувати концепції архітектурного упорядкування суміжного навколишнього середовища та творчо розробляти їх, розробляти концепції архітектурної організації внутрішньо-об'єктивного середовища відповідно соціальним умовам, використовувати теоретичні положення і категорії архітектурної композиції при формуванні об'єкту, що проектується, обирати оптимальну конструктивно-планувальну схему, що відповідає функціональним вимогам.

Запропоновано методи планування малого саду та ознайомлено з прийомами взаємозв'язку функціональних зон.

Визначено, що таке екологічно комфортне житлове середовище в сучасних умовах повинно формуватися з використанням раціональних прийомів архітектурного формоутворення, спрямованих на організацію стійкого зв'язку об'єму будівлі і природи:

Список використаної літератури

1. Анвин С. Основы архитектуры / С. Анвин. – СПб. : Питер, 2012. – 272 с
2. Бойко Х. С. Типы домов и архитектурные конструкции: учеб. пособие / Х. С. Бойко. – Львов : Издательство Львовской политехники, 2012. – 196 с
3. Забелина Е. В. Поиск новых форм в ландшафтной архитектуре : учебное пособие / Е. В. Забелина. – М. : Архитектура-С, 2005. – 160 с.
4. Н. Я. Крижановська О. В. Смірнова конспект лекцій з дисципліни «АРХІТЕКТУРА ЖИТЛОВИХ БУДІВЕЛЬ»
5. СВО ХНУМГ ім. О.М. Бекетова. Навчальний план спеціальності 8.06010201 «Архітектура будівель і споруд» 2013 р.
6. СВО ХНУМГ ім. О.М. Бекетова ОКХ освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» напряму підготовки 6.060102 «Архітектура» за спеціальністю 8.06010201 «Архітектура будівель і споруд» 2013 р.
7. Степанов А. В. Объемно-пространственная композиция: учеб. для вузов / А. В. Степанов, В. И. Малыгин, Г. И. Иванова и др. – М. : Архитектура–С, 2003. – 256 с

Шулік Тетяна Геннадіївна- студентка групи БМ-16б, факультет будівництва, теплоенергетики та газопостачання, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: 2b16bshylik@gmail.com

Бабій І.М.-к.т.н., доцент Одеської державної академії будівництва та архітектури
Igor7617@gmail.com

Науковий керівник: **Кучеренко Лілія Василівна**- к.т. н, доцент кафедри "Містобудування та архітектури", Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця

Shulik Tatyana Gennadiyevna - student of BM-16b group, Faculty of Civil Engineering, Heat and Gas Supply, Vinnitsa National Technical University, Vinnitsa, e-mail:

2b16bshylik@gmail.com

Babiy IM- Ph.D., Associate Professor, Odessa State Academy of Civil Engineering and Architecture Igor7617@gmail.com

Supervisor: **Kucherenko Lilia Vasylivna** - Ph.D. , Associate Professor, Department of Urban Planning and Architecture, Vinnitsa National Technical University, Vinnitsa